

Project Stimulering Twents Talent

Bevordering doorstroming allochtone jongeren naar het hoger onderwijs

Bas Denters
Wetenschappelijk directeur KISS
Faculteit Management en Bestuur – Universiteit Twente

Inleiding

Onlangs heeft de Universiteit Twente van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen een subsidie ontvangen in het kader van de prestatieafspraken allochtonenbeleid met het oog op het project Stimulering Twents Talent. Dit project is gericht op de bevordering van de doorstroming van allochtone jongeren naar het hoger onderwijs. De hogescholen Saxion en Windesheim ontvingen soortgelijke subsidies. Het project wordt uitgevoerd door ELAN en de projectleider is Carel Vaneker en heeft een looptijd van 2,5 jaar (1 mei 2006 -31 december 2008). In het kader hiervan wil de UT een aantal concrete activiteiten ontwikkelen.

Het project wil: verborgen studietalenten opsporen; jongeren stimuleren een hoger onderwijs niveau te behalen; transferprogramma's aanbieden om b.v. taalachterstanden weg te werken die het bereiken van een hoger onderwijs niveau in de weg staan; talentvolle leerlingen begeleiden op hun weg naar het hoger onderwijs. Dit project zal in nauwe samenwerking met scholen voor voortgezet onderwijs in de regio worden uitgevoerd. Ook de gemeente Enschede participeert in dit initiatief. De bedoeling is evenwel dat deze activiteiten de basis vormen van waaruit een meer structureel beleid in de regio gericht op de doorstroming in het onderwijs van allochtone jongeren wordt gestimuleerd. Op 18 juli heb ik met Carel Vaneker overlegd over de mogelijke rol die KISS bij het project zou kunnen spelen.

Rol KISS

Met het oog op de projectdoelstellingen kan KISS op tenminste drie manieren ondersteuning bieden:

1. Het samenbrengen van voor het project relevante partijen en het in onderlinge samenspraak van betrokkenen en (ervarings)deskundigen formuleren van perspectiefrijke projecten en activiteiten ter bevordering van de doorstroming van doelgroepen naar het hoger onderwijs.
2. Het bevorderen van evaluatieonderzoek naar de effectiviteit van activiteiten en het project als geheel.

3. Het verspreiden naar andere belangstellenden en belanghebbenden van de ervaringen die in het project zijn opgedaan en de daarbij gerealiseerde resultaten.

Samenbrengen relevante partijen

Bij allerlei partijen in de regio is kennis en ervaring aanwezig die van belang is bij het realiseren van de projectdoelstellingen. Dat geldt voor onderwijsinstellingen (zowel in het hoger onderwijs, als bij het voortgezet onderwijs, zowel middelbare scholen als ROC's), voor onderzoeksinstituten (bijvoorbeeld het CHEPS en de bij TO) en expertisecentra (Steunpunt Minderheden Overijssel), overheden (gemeentelijke afdelingen minderhedenbeleid, onderwijs en jeugdbeleid) en migrantenorganisaties. Door deze partijen samen te brengen kan het draagvlak voor de plannen worden vergroot en kan tevens de bij deze instanties aanwezige expertise worden benut voor het verder doordenken en zonedig aanscherpen van de te hanteren probleemaanpak. ELAN is voornemens om met het oog hierop in het najaar van 2006 een startconferentie te organiseren. KISS kan bij de inhoudelijke vormgeving en de organisatie van deze startconferentie ondersteuning bieden. KISS kan deze rol goed vervullen omdat zij beschikt over een goed regionaal netwerk; veel van de voor het welslagen van het project relevante partijen zijn reeds lid van KISS. Bovendien behoort het mobiliseren van kennis en ervaring ten behoeve van een perspectiefrijke aanpak van stedelijke vraagstukken tot een kernactiviteit van KISS. Op korte termijn zal vanuit KISS contact op worden genomen met ELAN om de organisatie van de betreffende startconferentie ter hand te nemen.

Bevorderen van onderzoek

Het is van belang om tijdens en na afloop van het project te bepalen of de gehanteerde middelen (al dan niet in vergelijking met andere methodieken) de beoogde effecten sorteren. Vooruitlopend op het ECHO-project heb ik als WD van KISS en UT-onderzoeker reeds het initiatief genomen om in het kader van het IGS-programma Innovatie Stedelijk Bestuur samen met onderzoekers van het Centre for Higher Education Policy Studies (CHEPS) een onderzoeksvoorstel te formuleren betreffende de doorstroming van allochtone jongeren naar het hoger onderwijs (zie bijlage). Dit onderzoeksvoorstel maakt deel uit van het onderzoeksprogramma Kennis voor Krachtige Steden van het Maatschappelijk Topinstituut NICIS en behoort tot de fase-1 project waarvoor het NICIS in het kader van de FES-gelden een aanvraag heeft ingediend.

Naast dit relatief omvangrijke onderzoek kan op meer bescheiden schaal ook leeronderzoek worden uitgevoerd ter ondersteuning van het project. In het kader van hun afstudeeronderzoek kunnen UT-studenten of HBO-studenten worden betrokken bij de evaluatie van activiteiten in het kader van het project. KISS kan hierbij de rol van intermediair vervullen die onderzoeksvraag en onderwijsgebonden onderzoekscapaciteit bij elkaar brengt.

Verspreiden kennis en ervaring

In het kader van het UT-project en verwante projecten bij de twee hogescholen in de provincie en andere instellingen wordt ervaring opgedaan die met het oog op toekomstige beleidsvorming bij de betrokken instellingen en andere partijen nuttig is. Dat geldt ook voor de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. Met het oog op de cumulatie van inzicht en het stimuleren van leerprocessen is het zinvol om de opgedane kennis en ervaring uit te wissel.

KISS kan een bijdrage leveren aan het organiseren van deze kennisuitwisseling in de vorm van publicaties en/of symposia en workshops.

Bijlage

NICIS Deelproject 2C2

Hoger onderwijs, sociale herovering en de sociale liftfunctie van steden

In het onderzoek naar de rol van hoger onderwijsinstellingen bij de bevordering van stedelijke ontwikkeling ligt het accent doorgaans op de bijdrage van deze kennisinstellingen aan de (innovatie van de) stedelijke economie. De rol van het hoger onderwijs bij de bevordering van de sociale kwaliteit van steden blijft onderbelicht. Aan de hand van twee deelthema's kan een deel van dit hiaat worden ingevuld.

Het eerste deelthema betreft de rol die het hoger onderwijs, samen met andere onderwijsinstellingen kan spelen bij het bevorderen van een effectieve doorstroming van met name specifieke groepen studenten (bijvoorbeeld allochtonen) vanuit het primair en secundair onderwijs naar het hoger onderwijs en de bijdrage die dit levert aan de sociale liftfunctie van het (hoger) onderwijs. Het tweede deelthema heeft betrekking op de mate waarin de kennis en ervaring aanwezig in hoger onderwijsinstellingen kan worden benut met het oog op de verbetering van in de eigen regio ontwikkelde initiatieven ter verhoging van de sociale kracht van de steden. Er wordt veel energie gestopt in en onderzoek gedaan naar de input en vertaling van technologische kennis uit het hoger onderwijs in de richting van de regio. Veel minder is bekend over het aanwenden van 'sociale kennis'.

Community service, zoals bekend in vooral de Angelsaksische landen, is in Nederland een tamelijk onontgonnen terrein. De maatschappelijke relevantie van dit onderzoek is tweeledig: in de eerste plaats kan een grotere deelname van allochtone jongeren aan het hoger onderwijs, als gevolg van een betere doorstroming, een bijdrage leveren aan hun maatschappelijke integratie; in de tweede plaats past de verhoging van de participatiegraad in het hoger onderwijs bij de Nederlandse onderwijsdoelstellingen in nationaal (het versterken van de economische positie van Nederland door het 'aanboren van talent', Hoger Onderwijs en Onderzoeksplan HOOP 2004) en Europees verband (de Lissabon strategie).

Onderzoeksvragen

De hoofdvragen in het eerste deelonderzoek zijn:

- Wat zijn de succes- en faalfactoren (o.a. aansluiting tussen de verschillende onderwijssectoren, selectiemechanismen, voorlichting en studiefinanciering) voor een effectieve doorstroming van allochtone jongeren naar en in het hoger onderwijs?
- Met welke sturingsinstrumenten kunnen universiteiten en andere betrokkenen de doorstroming en de arbeidsmarktkansen van jonge allochtonen bevorderen?

De hoofdvragen in het tweede deelonderzoek zijn:

- Wat hebben hoger onderwijsinstellingen de lokale gemeenschap te bieden in termen van 'sociale' kennis?
- Welke behoefte en verwachtingen heeft de lokale gemeenschap met betrekking tot de mogelijk rol van de universiteit en wat zijn de behoeften en verwachtingen binnen de hoger onderwijsinstelling betreffende dergelijke vormen van kennisvalorisatie?
- Hoe kan de relatie tussen hoger onderwijsinstelling en lokale gemeenschap worden versterkt en welke interfaces zijn daarbij geschikt (op grond van ervaringen elders)?

Type onderzoek

Twee promotieprojecten (vier jaar) of twee post-docprojecten (twee jaar).
Literatuuronderzoek, secundaire analyses, vergelijkende case studies in de Verenigde Staten.

Mogelijke uitvoering

Universiteit Twente, Institute of Governance Studies (prof. dr. S.A.H. Denters)